

EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 16.4.2013
COM(2013) 207 final

2013/0110 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

**millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ seoses
mittefinantsteabe ja mitmekesisust käsitleva teabe avalikustamisega suurte äriühingute
ja kontsernide poolt**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2013) 127 final}

{SWD(2013) 128 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Raamatupidamisarvestuse direktiivides¹ (edaspidi „direktiivid”) käsitletakse aruandeaasta finantsaruannete ja konsolideeritud finantsaruannete ning seotud aruannete koostamist. Eelkõige nähakse neljanda direktiivi artikli 46 lõike 1 punktiga b ette, et kui see on asjakohane, peab majandusaasta aruanne sisaldama äriühingu arengu, tulemuslikkuse või positsiooni mõistmiseks vajalikul määral ka muud kui finantsteavet, sealhulgas teavet keskkonna ja töötajatega seotud küsimuste kohta.

Lisaks sätestatakse kõnealuse direktiivi artiklis 46a eeskirjad ühingujuhtimise aruande sisu kohta, mille peavad koostama börsil noteeritud äriühingud.

Komisjon on tunnistanud ühtse turu aktis² võimalust parandada kõigi sektorite äriühingute esitatava sotsiaalse ja keskkonnavalase teabe läbipaistvust, et tagada võrdsed tingimused, ning kordas seda teatistes „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–2014 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas”³. Käesoleva ettepanekuga täidetakse ühte uuendatud strateegia peamist kohustust.

Teatistes määratletakse ettevõtja sotsiaalne vastutus kui „ettevõtja vastutus tema tegevusega ühiskonnale avalduva mõju eest”. Selles tunnistatakse, et ettevõtja sotsiaalse vastutuse arendamise eestvedajad peaksid olema ettevõtjad ise ning et neil peaks olema kehtestatud protsess, mille alusel loimida sotsiaalsed ja keskkonnavalased aspektid oma majandustegevusse ja strateegiasse. Seega on ettevõtja sotsiaalse vastutuse poliitika keskne element mittefinantsteabe avalikustamine.

Suurem läbipaistvus võib aidata ettevõtjatel paremini juhtida oma mittefinantsriske ja võimalusi ning seega parandada oma muid kui finantsnäitajate alusel hinnatavaid tulemusi. Samas kasutavad kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud kogukonnad mittefinantsteavet, et hinnata ettevõtja tegevusega seotud mõju ja riske. Lisaks võimaldab see investoritel võtta paremini arvesse säästva arengu aspekte ja pikaajaliste eesmärkide saavutamist.

Konsulterimised on siiski näidanud, et ainult piiratud arv ELi suuri äriühinguid avalikustab korrapäraselt mittefinantsteavet ning avalikustatud teabe kvaliteet varieerub palju, mis muudab investorite ja sidusrühmade jaoks äriühingute positsiooni ja tulemuste mõistmise ja võrdlemise keeruliseks.

Käesoleva ettepanekuga kehtestatakse teatavatele suurtele äriühingutele nõue avalikustada asjaomane mittefinantsteave ja mitmekesisust käsitlev teave, et tagada võrdsed tingimused kogu ELis.

Direktiivi ettepanekus võetakse paindlik ja mittesekkuv lähenemisviis. Äriühingud võivad kasutada olemasolevaid siseriiklikke või rahvusvahelisi aruandlusraamistikke ning nad säilitavad oma tegutsemisruumi, et määrata kindlaks oma poliitika, ning paindlikkuse, et avalikustada teave kasulikult ja asjakohaselt. Kui äriühingud leiavad, et mõni

¹ Neljas nõukogu direktiiv, 25. juuli 1978, mis käsitleb teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid (78/660/EMÜ); seitsmes nõukogu direktiiv, 13. juuni 1983, mis käsitleb konsolideeritud aastaaruandeid (83/349/EMÜ).

² „Ühtse turu akt – Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks”, KOM(2011) 206, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0206:FIN:ET:PDF>, lk 14.

³ KOM(2011) 681 (lõplik), 25. oktoober 2011.

poliitikavaldkond ei ole nende jaoks asjakohane, lubatakse neil selgitada selle põhjust, mitte ei sunnita neid poliitikat esitama.

Euroopa Parlament tunnistas oma kahes resolutsioonis, milleks olid „Ettevõtja sotsiaalne vastustus, usaldusväärne, läbipaistev ja vastutustundlik ettevõtlus ning jätkusuutlik majanduskasv”⁴ ning „Ettevõtja sotsiaalne vastutus, ühiskonna huvide edendamine ning suund säästvale ja kaasavale taastumisele”⁵, vajadust suurendada selles valdkonnas läbipaistvust ning kutsus komisjoni üles esitama seadusandlikku ettepanekut.

Eelnevat arvesse võttes on käesoleva ettepaneku peamised eesmärgid:

- (1) suurendada teatavate äriühingute läbipaistvust ning suurendada praegu avalikustatava mittefinantsteabe asjakohasust, järjepidevust ning võrreldavust, tugevdades ja täpsustades olemasolevaid nõudeid;
- (2) muuta suurema läbipaistvuse abil äriühingute juhtorganid mitmekesisemaks, et hõlbustada juhtkonna tulemuslikku järelevalvet ja äriühingu usaldusväärset üldjuhtimist;
- (3) suurendada äriühingu vastutust ja tulemuslikkust ning ühtse turu tõhusust.

Raamatupidamisarvestuse direktiivides esitatud praegune lähenemisviis mittefinantsteabe avalikustamise puhul ei ole olnud piisavalt tulemuslik. Enamik konsulteeritud sidusrühmi leidis, et raamatupidamisarvestuse direktiivides sätestatud kohustus on ebaselge ning võib kahjustada õiguskindlust.

Seepärast on vaja selgemaid nõudeid ja suuremat keskendumist äriühingu pikaajalise edukuse seisukohast olulistele päevakajalistele küsimustele. Mõni liikmesriik on töötanud välja siseriiklikud õigusaktid, mis lähevad kaugemale raamatupidamisarvestuse direktiivide nõuetest. Riiklikud nõuded on siiski väga mitmekesised ning see vähendab siseturul tegutsevate äriühingute ja investorite jaoks arusaadavust.

Mõni liikmesriik on kasutusele võtnud nn „täida või selgita” mudelid, mille kohaselt äriühingud saavad valida, kas esitavad tegelikult teavet või alternatiivina avalikustavad põhjused, miks nad teavet ei esita. Teised on kehtestanud täieliku õigusnõude, mis võib olla üsna normatiivne. Mõni liikmesriik keskendub suurtele äriühingutele, samal ajal teised keskenduvad üksnes teatavatele börsil noteeritud äriühingutele või riigile kuuluvatele äriühingutele. Ühed liikmesriigid viitavad rahvusvahelistele suunistele (kuigi sageli erinevatele), teised aga töötavad välja enda riigisiseseid aruandlussuuniseid. See erinev lähenemisviis on põhjustanud õigusraamistike killustatuse ELis. Seepärast on käesoleva ettepaneku eesmärk tagada võrdsed tingimused, piirates rohkemas kui ühes liikmesriigis tegutsevate ettevõtjate jaoks kulusid, ning tagada investoritele lihtsam ja laialdasem juurdepääs peamisele kasulikule teabele.

Lisaks võib juhtorganite ebapiisava mitmekesisusega kaasneda juhatuse liikmete seisukohtade sarnasus (nn rühmamõtlemine) ning suurem vastuseis uudsetele ideedele. See võib negatiivselt mõjutada juhtkonna otsustes kahtlemist ja juhtkonna üle järelevalve teostamist juhatuse poolt ning seega äriühingute tulemusi. Mitmekesisuspoliitika suurem läbipaistvus

⁴ Raport: ettevõtja sotsiaalne vastutus, usaldusväärne, läbipaistev ja vastutustundlik ettevõtlus ning jätkusuutlik majanduskasv (2012/2098(INI)); õiguskomisjon.
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0017+0+DOC+PDF+V0//ET&language=ET>

⁵ Raport: ettevõtja sotsiaalne vastutus, ühiskonna huvide edendamine ning suund säästvale ja kaasavale taastumisele (2012/2097(INI)); tööhõive- ja sotsiaalkomisjon.
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0023+0+DOC+PDF+V0//ET&language=ET>

võib samuti aidata oluliselt kaasa võrdse kohtlemise edendamisele ning diskrimineerimise vastu võitlemisele asjaomaste ja muude äriühingute otsuseid tegevates organites. Usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimine on töö saamisel ja kutsealale pääsemisel keelatud direktiiviga 2000/78/EÜ. Direktiiviga 2006/54/EÜ on keelatud sooline diskrimineerimine tööhõive ja elukutse valdkonnas. Direktiiviga 2000/43/EÜ on keelatud rassilise ja etnilise päritolu alusel diskrimineerimine töö saamisel.

Tuvastatud probleemid võivad mõjutada äriühingute üldiseid tulemusi, aruandekohustust, investorite suutlikkust asjakohaselt ja õigeaegselt hinnata ja arvesse võtta kogu asjaomast teavet ning ELi finantsturgude tõhusust. Nende probleemide tõttu võib mõnikord jääda täiel määral kasutamata ühtse turu potentsiaal jätkusuutliku majanduskasvu ja tööhõive tagamisel.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Konsulteerimine sidusrühmade ja huvitatud isikutega

Komisjoni talitused on pidanud sidusrühmadega korrapäraseid ja ulatuslikke dialooge kogu selle menetluse ajal, mille tulemuseks on käesolev muutmise ettepanek. Eesmärk oli koguda kõigi huvitatud isikute, sealhulgas finantsaruannete koostajate ja kasutajate, valitsusväliste organisatsioonide jt arvamusi. Dialoog toimus järgmisel viisil:

- kaks üldsusega konsulteerimist, millest üks käsitles ettevõtjate poolt mittefinantsteabe avalikustamist ning teine äriühingu üldjuhtimise ELi raamistikku. Mittefinantsteabe puhul toetas valdav enamus sidusrühmi vajadust parandada praegust õigusraamistikku, sest see võiks olla kasulik nii teabe koostajatele kui ka kasutajatele. Mitmekesisuse puhul avaldasid konsulteerimise „Äriühingu üldjuhtimise ELi raamistik” enamik vastajatest selget toetust äriühingute mitmekesisuspoliitika avalikustamisele. Nad leidsid, et suurem läbipaistvus võimaldaks investoritel teha teadlikumaid otsuseid ning aitaks vähendada rühmamõtlemist;
- ajutine eksperdirühm, kuhu kuulusid 16 eri kogemuse ja taustaga liiget; ning
- mitu koosolekut sidusrühmade ja liikmesriikide esindajatega.

Mõju hindamine

Komisjoni talituste teostatud mõju hindamise käigus tehti kindlaks kaks peamist küsimust: 1) mittefinantsteabe ebapiisav läbipaistvus ning 2) mitmekesisuse puudumine juhatuses.

Mittefinantsteabe ebapiisav läbipaistvus

Teatavad äriühingud ei ole asjakohaselt vastanud sidusrühmade (sealhulgas investorite, aktsionäride, töötajate ja kodanikuühiskonna organisatsioonide) kasvavale nõudlusele mittefinantsilise läbipaistvuse järele. Esile on toodud konkreetseid probleeme nii teabe koguse kui ka kvaliteediga.

- **Teabe kogus:** hinnanguliselt avalikustab umbes 42 000 ELi suurest äriühingust ametlikult mittefinantsteavet igal aastal ainult umbes 2500 äriühingut.
- **Teabe kvaliteet:** üldiselt ei vasta äriühingute avalikustatav teave piisavalt kasutajate vajadustele.

Komisjoni talituste tehtud analüüsi tulemusena selgus, et probleemi põhjuseks on nii turutõrge kui ka reguleerimisega seotud puudused. Esiteks näivad turustiimulid olevat ebapiisavad või ebaühtlased. Olenemata suurenenud nõudlusest mittefinantsteabe järele, tajuvad mõned

sidusrühmad, et mittefinantsteabe avalikustamisest tulenevad hüved ainult pikas perspektiivis ning neid hüvesid on arvuliselt raske täpselt väljendada, kusjuures lühiajalised kulud on tajutavamad ja kergesti mõõdetavad. Mõni äriühing, kes küll põhimõtteliselt tunnistab mittefinantsaruandlusega kaasnevaid hüvesid, võib selle tajumuse tõttu olla vähem valmis selle valdkonna poliitikat aktiivselt rakendama.

Teiseks ei ole ELi tasandi ja liikmesriikide tasandi reguleerivad meetmed olnud selle probleemiga tegelemisel piisavalt tulemuslikud.

Praeguse olukorra parandamiseks on kaalutud mitmeid valikuid, sealhulgas olemasoleva nõude karmistamine, uute nõuete kehtestamine üksikasjalikuks aruandluseks või ELi standardi kehtestamine. Nende poliitikavalikute hindamise põhjal näis, et eelistatud valik oleks olemasoleva kohustuse karmistamine, nõudes mittefinantsülevaate esitamist majandusaasta aruandes.

Juhatuse ebapiisav mitmekesisus

Äriühingute juhatustes, mille liikmetel on sarnane hariduslik ja kutsealane taust, geograafiline päritolu, vanus või sugu, võib domineerida kitsas rühmamõtlemine. Sellega võib kaasneda tõhusa kriitika puudumine juhtkonna otsuste suhtes, kuna eri seisukohtade, väärtuste ja pädevuste puudumine võib viia debati, ideede ja vastuväidete vähenemiseni juhtorganis. See võib põhjustada ka juhtkonna poolt pakutud uuenduslike ideede raskemat aktsepteerimist. Juhatuse ebapiisav mitmekesisus on eeskätt seotud asjaoluga, et äriühingutel ei ole piisavalt turustiimuleid, mis sunniksid olukorda muutma. Seega toob juhatuse liikmete ametissemääramise mitteasjakohane poliitika, mille kohaselt valitakse liikmed väga väikese arvu isikute hulgast, kaasa olukorra, kus pidevalt valitakse sarnase taustaga liikmeid. Lisaks suurendab probleemi juhatuse mitmekesisuse ebapiisav läbipaistvus, sest teabe tase ja ulatus, mil määral kõnealune teave on üldisele avalikkusele kättesaadav, on sageli ebapiisav.

Juhatuse ebapiisav mitmekesisus ja läbipaistvuse puudumine võivad seega põhjustada äriühingute tekke, mida ei juhita väga hästi, mis on vähem kaasavad ja vähem uuenduslikud ning seega aitavad vähem kaasa majanduskasvule. Silmas pidades strateegia „Euroopa 2020” kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu eesmärgi, on komisjon kaalunud mitmeid valikuid nende probleemide lahendamiseks. Nende poliitikavalikute hindamise tulemusena näis, et kõige asjakohasem valik praeguses etapis oleks *mitmekesisuspoliitika avalikustamine*. See on ka valik, mida eelistab enamik sidusrühmi võrreldes muude valikutega, nagu näiteks kohustuslik mitmekesisuspoliitika või meede, mis keskendub üksnes värbamispõhimõtetele.

Lisaks nendele sätetele, esitas komisjon 14. novembril 2012 seadusandliku ettepaneku, eesmärgiga saavutada börsil noteeritud äriühingutes alaesindatud soo vähemalt 40 %line esindatus tegevjuhtkonda mittekuuluvate juhtorgani liikmete hulgas, välja arvatud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul⁶.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Direktiivide kavandatud muutmine

Ettepanek on neljanda direktiivi artikli 46 ja seitsmenda direktiivi artikli 36 muudatus, mis käsitleb mittefinantsteabe avalikustamist. Juhtorganite mitmekesisuse uue nõude puhul tehakse ettepanek muuta neljanda direktiivi artiklit 46a.

⁶ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute tegevjuhtkonda mittekuuluvate juhtorgani liikmete seas ja sellega seotud meetmeid, COM(2012) 614 final.

Raamatupidamisarvestuse direktiividega reguleeritakse kõigi nende piiratud vastutusega äriühingute finantsaruannetes esitatud teavet, mis on asutatud liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) õiguse alusel. Kuna läbipaistvuse direktiivi artikli 4 lõikes 5 osutatakse neljanda direktiivi artiklile 46 ja seitsmenda direktiivi artiklile 36, hõlmavad nende sätete kavandatud muudatused ka ELi reguleeritud turgudel noteeritud äriühinguid isegi siis, kui nende registrijärgne asukoht on kolmandas riigis.

Õiguslik alus, subsidiaarsus ja proportsionaalsus

Ettepanek põhineb aluslepingu artikli 50 lõikel 1, mis on äriühinguõiguse valdkonnas siseturu saavutamisele suunatud ELi meetmete vastuvõtmise õiguslik alus. Ettepanekuga nähakse ette, et suured äriühingud peaksid avalikustama mittefinantsteabe vastavalt nõuete kogumile, mis on välja töötatud läbipaistvuse suurendamiseks, et tugevdada äriühingu läbipaistvust ja aruandekohustust ning samal ajal piirates mis tahes asjatut halduskoormust.

Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt peaks EL võtma meetmeid üksnes juhul, kui ta suudab saavutada paremaid tulemusi kui seda suudetaks teha sekkumisega liikmesriigi tasandil, ning meetmed peaksid piirduma poliitikaeesmärkide saavutamiseks vajaliku ja proportsionaalsega. Mitu liikmesriiki on hiljuti võtnud vastu õigusaktid, millega nõutakse selles valdkonnas täiendavat avalikustamist. Riiklikud nõuded näivad siiski olevat väga mitmekesised, mis raskendab äriühingute võrdlemist siseturul. Käesoleva muudatuse eesmärgid on sellised, mida ei ole võimalik saavutada liikmesriikide tasandil võetavate ühepoolsete meetmetega.

Täiendava läbipaistvusega ei tohiks kaasneda asjatut halduskoormust. Väiksemate äriühingute jaoks on teabe kogumine ja analüüsimine keerulisem. Põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” kohaselt ei tuleks käesoleva direktiivi kohaseid nõudeid kohaldada äriühingute suhtes, mille suurus on allapoole kindlaksmääratud künnist.

Suurte äriühingute puhul on vaja mittefinantsteave avalikustamine muuta ELi tasandil kättesaadavamaks, kasulikumaks ja ühtsemaks, sest nende äriühingute tegevus on sageli üleeuroopaline ning oluline investoritele ja muudele sidusrühmadele kogu siseturul. Lisaks ühtse teabe ühtlustatud nõudele, mis oleks ühine kogu siseturul, peaks liikmesriikidel olema teatav paindlikkus seoses täiendavate aruandlusnõuetega. Selleks on raamatupidamisarvestuse direktiivide muudatus kõige asjakohasem õiguslik vahend, sest sellega võimaldatakse liikmesriikidele teatav paindlikkus. Direktiivide muutmine tagab ka selle, et kavandatud ELi meetme sisu ja vorm ei lähe kaugemale sellest, mis on regulatiivse eesmärgi saavutamiseks vajalik ja proportsionaalne.

Ettepaneku üksikasjalik selgitus

Mittefinantsteave

Artikli 46 lõike 1 punktiga b sätestatud praeguse kohustusega nähakse ette, et suured äriühingud avalikustavad mittefinantsteabe, sealhulgas seoses keskkonnavalade ja töötajatega seotud küsimustega. See meede töötati välja, et pakkuda äriühingutele, investoritele ja teistele ühtsel turul tegutsevatele sidusrühmadele olulisi hüvesid ning seega aidata kaasa kaasava ja jätkusuutliku pikaajalise majanduskasvu ja tööhõive saavutamisele.

Ettepaneku artikli 1 punktiga a nõutakse teatavatelt suurtelt äriühingutelt oma majandusaasta aruandes sellise ülevaate avalikustamist, mis sisaldab olulist teavet vähemalt keskkonnaküsimuste, sotsiaalsete ja töötajatega seotud küsimuste, inimõiguste austamise ja korruptsioonivastase võitlusega seotud küsimuste kohta. Nende valdkondade puhul ülevaade sisaldab i) äriühingu põhimõtete kirjeldust, ii) tulemusi ja iii) riskidega seotud aspekte.

Kõnealuse teabe esitamisel, ilma et see piiraks liikmesriigi tasandil kehtestatud võimalike rangemate nõuete kohaldamist, võib äriühing tugineda riigisisestele, ELi või rahvusvahelistele

raamistikele, näiteks ÜRO Global Compact, ÜRO ettevõtluse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, millega rakendatakse ÜRO raamistikku „Kaitsta, austada ja heastada”, OECD suunised hargmaistele ettevõtjatele, ISO 26000, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta ning globaalne aruandlusalgatus, ning avalikustada, millisele raamistikule nad on tuginenud. Äriühing, kes ei kohalda konkreetseid põhimõtteid neist ühes või enamas valdkonnas, on kohustatud selgitama, miks see nii on.

Sellisenä on meede suunatud äritegevuse seisukohast asjakohasele teabele, mis on kasulik otsuste tegemise eesmärgil nii äriühingu sees kui ka investoritele ja muudele sidusrühmadele. Meetmega nähakse ette märkimisväärne paindlikkus ja välditakse ebavajalikku halduskoormust äriühingutele, eelkõige kõige väiksematele, kelle suhtes ei kohaldata uusi avalikustamisnõudeid. Nõutud avalikustamisega suurtele äriühingutele kaasnevad kulud on vastavuses teabe väärtusega ja kasulikkusega ning ettevõtjate suuruse, mõju ja keerukusega.

Eelkõige nagu on täpsustatud artikli 1 punktis a, kohaldatakse kohustust üksnes nende äriühingute suhtes, kelle töötajate keskmine arv on üle 500 ning kelle bilansimaht on kas üle 20 miljoni euro või puhaskäive on üle 40 miljoni euro. See künnis, mis on raamatupidamisarvestuse direktiivi kohaselt praegu kohaldatavast (st 250 töötajat) kõrgem, on tasakaalustatud, sest sellega piiratakse mis tahes asjatut halduskoormust ning tagatakse muude kui finantsaruandluskohustuste asjakohane ulatus. Uus nõue hõlmaks selle põhjal ELis hinnanguliselt 18 000 äriühingut.

Lisaks nagu on täpsustatud artikli 1 punktis b, on need äriühingud, kes koostavad aruande sama majandusaasta kohta, vabastatud kohustusest esitada mittefinantsülevaade, tingimusel et kõnealune aruanne i) hõlmab samu teemasid ja sisu, mis on nõutud artikli 1 punktiga a, ii) põhineb riigisisestel, ELi või rahvusvahelistel raamistikel ning iii) on lisatud majandusaasta aruandele.

Artikli 1 punktiga c vabastatakse tütarettevõtjad lõike 1 punktis a sätestatud kohustusest tingimusel, et vabastatud ettevõtja ja selle tütarettevõtjad on konsolideeritud teise ettevõtja majandusaasta aruandes ning et konsolideeritud majandusaasta aruanne vastab artikli 1 punkti a kohastele nõuetele.

Mitmekesisus

Lõike 1 uue punktiga g nõutakse, et suured börsil noteeritud äriühingud esitavad teabe oma mitmekesisuspoliitika kohta, sealhulgas vanuse, soo, geograafilise mitmekesisuse ning haridusliku ja kutsealase taustaga seotud aspektide kohta. Teave esitatakse ühingujuhtimise aruandes ning peab sisaldama sellise poliitika eesmäärke, selle rakendamist ja saavutatud tulemusi. Äriühingud, kellel mitmekesisuspoliitikat ei ole, on kohustatud üksnes selgitama, miks see nii on.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ seoses mittefinantsteabe ja mitmekesisust käsitleva teabe avalikustamisega suurte äriühingute ja kontsernide poolt

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 50 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁷,

võttes arvesse regioonide komitee arvamust⁸,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon teatise Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu akt – Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks „Üheskoos uue majanduskasvu eest””,⁹ mis võeti vastu 13. aprillil 2011, tegi komisjon kindlaks vajaduse parandada kõigi sektorite äriühingute esitatava sotsiaalse ja keskkonnavalase teabe läbipaistvust, et tagada võrdsed tingimused.
- (2) 25. oktoobril 2011 vastu võetud komisjoni teatise Euroopa Parlamendile, nõukogule, Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–2014 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas”¹⁰ korrati vajadust parandada sotsiaalse ja keskkonnavalase teabe esitamist äriühingute poolt ning esitada selles valdkonnas seadusandlik ettepanek.
- (3) Euroopa Parlament tunnistas oma 6. veebruari 2013. aasta kahes resolutsioonis, milleks olid „Ettevõtja sotsiaalne vastustus, usaldusväärne, läbipaistev ja vastutustundlik ettevõtlus ning jätkusuutlik majanduskasv”¹¹ ning „Ettevõtja sotsiaalne vastustus, ühiskonna huvide edendamine ning suund säästvale ja kaasavale

⁷ ELT C , , lk .

⁸ ELT C , , lk .

⁹ KOM(2011) 206 (lõplik), 13. aprill 2011.

¹⁰ KOM(2011) 681 (lõplik), 25. oktoober 2011.

¹¹ Raport: ettevõtja sotsiaalne vastustus, usaldusväärne, läbipaistev ja vastutustundlik ettevõtlus ning jätkusuutlik majanduskasv (2012/2098(INI)); õiguskomisjon.
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0017+0+DOC+PDF+V0//ET&language=ET>

taastumisele”¹², selle olulisust, et äriühingud avalikustavad teabe säästva arengu kohta, nagu näiteks sotsiaalsete ja keskkonnaalaste tegurite kohta, et teha kindlaks jätkusuutlikkuse riskid ning suurendada investorite ja tarbijate usaldust ning kutsus komisjoni üles esitama ettepanekut, mis käsitleb mittefinantsteabe avalikustamist äriühingute poolt.

- (4) Suurettevõtjate mittefinantsteabe avalikustamist käsitlevate siseriiklike õigusnormide kooskõlastamine on tähtis ühtmoodi nii äriühingute kui ka aktsionäride ja muude sidusrühmade jaoks. Kooskõlastamine on neis valdkondades oluline, sest enamuse neist äriühingutest tegutsevad rohkemas kui ühes liikmesriigis.
- (5) Vaja on kehtestada ka teatav õiguslik miinimumnõue seoses selle teabe ulatusega, mille äriühingud kogu ELis peaksid tegema avalikkusele kättesaadavaks. Majandusaasta aruanne peaks andma õiglase ja tervikliku ülevaate äriühingu põhimõtetest, tulemustest ja riskidest.
- (6) Kogu ELis avalikustatava mittefinantsteabe järjepidevuse ja võrreldavuse suurendamiseks tuleks äriühingutelt nõuda, et nad esitavad oma majandusaasta aruandes mittefinantsülevaate, mis sisaldab teavet vähemalt keskkonnaküsimuste, sotsiaalsete ja töötajatega seotud küsimuste, inimõiguste austamise ning korruptsioonivastaste võitlusega seotud küsimuste kohta. Selline ülevaade peaks sisaldama nende küsimustega seotud põhimõtete, tulemuste ja riskide kirjeldust.
- (7) Kõnealuse teabe esitamisel võivad äriühingud tugineda siseriiklikele raamistikele, ELi raamistikele (nt keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem (EMAS)) ning rahvusvahelistele raamistikele, nagu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Global Compact, ÜRO ettevõtluse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, millega rakendatakse ÜRO raamistikku „Kaitsta, austada ja heastada”, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suunised hargmaistele ettevõtjatele, Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (ISO) 26000, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta ning globaalne aruandlusalgatus (GRI).
- (8) ÜRO Rio+20 konverentsi lõppdeklaratsiooni „Soovitud tulevikuvision” („The Future We Want”)¹³ punktis 47 tunnistatakse ettevõtete säästvat arengut käsitleva aruandluse tähtsust ning soovitatakse äriühingutel võimaluse korral kaaluda säästva arengu teabe lisamist oma aruandlustersükklisse. Selles julgustatakse ka majandusharu, huvitatud valitsusi ja asjaomaseid sidusrühmasid vajaduse korral ÜRO süsteemi toetusega, et töötada välja parimate tavade mudelid ning hõlbustada meetmeid finants- ja mittefinantsteabe integreerimiseks, võttes arvesse juba olevaolevate raamistikega saadud kogemusi.
- (9) Investorite juurdepääs mittefinantsteabele on samm lähemale verstapostile, milleks on 2020. aastaks selliste turu- ja poliitikastiimulite kehtestamine, millega ressursitõhusa Euroopa tegevuskava¹⁴ raames premeeritakse ettevõtete investeringuid tõhususse.
- (10) Euroopa Ülemkogu 24. ja 25. märtsi 2011 kohtumisel kutsuti üles vähendama üldist regulatiivset koormust, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul, nii

¹² Raport: ettevõtja sotsiaalne vastutus, ühiskonna huvide edendamine ning suund säästvale ja kaasavale taastumisele (2012/2097(INI)); tööhõive- ja sotsiaalkomisjon. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0023+0+DOC+PDF+V0//ET&language=ET>

¹³ Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, „The Future We Want”, ÜRO säästva arengu konverentsi (Rio+20) lõppdokument, A/CONF.216/L.1.

¹⁴ KOM(2011) 571 (lõplik), 20. september 2011.

Euroopa kui ka liikmesriikide tasandil ning soovitati meetmeid, et suurendada tootlikkust; samal ajal on strateegia „Euroopa 2020” (aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia) eesmärk parandada ärikeskkonda väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks ning edendada nende rahvusvahelistumist. Seega tuleks vastavalt põhimõttele „kõigepealt mõtle väikestele” kohaldada direktiivide 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ kohaseid avalikustamismõtteid ainult teatavate suurte äriühingute ja kontsernide suhtes.

- (11) Kõnealuste mittefinantsteabe avalikustamise nõuete kohaldamisala tuleks määratleda töötajate keskmise arvu, koguvara ja käibe alusel. Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad peaksid olema vabastatud täiendavate nõuete kohaldamisest ning kohustust avalikustada majandusaasta aruandes mittefinantsülevaade tuleks kohaldada ainult nende äriühingute suhtes, kelle keskmine töötajate arv on üle 500 ning kas bilansimaht kokku on üle 20 miljoni euro või puhaskäive on üle 40 miljoni euro.
- (12) Mõni direktiivi 78/660/EMÜ ja direktiivi 83/349/EMÜ reguleerimisalasse kuuluv äriühing või kontsern juba koostab mittefinantsaruandeid vabatahtlikult. Kõnealuste äriühingute suhtes ei tuleks kohaldada kohustust esitada majandusaasta aruandes mittefinantsülevaade, tingimusel et aruanne käsitleb sama majandusaastat, hõlmab vähemalt sama sisu, mis on nõutud käesoleva direktiiviga, ning on lisatud majandusaasta aruandele.
- (13) Paljud ettevõtjad, kes kuuluvad direktiivi 78/660/EMÜ reguleerimisalasse, kuuluvad kontserni. Konsolideeritud majandusaasta aruanded tuleks koostada nii, et teavet selliste kontsernide kohta võib edastada kontserni liikmetele ja kolmandatele isikutele. Seepärast tuleks konsolideeritud majandusaasta aruandeid reguleerivad siseriiklikud õigusaktid kooskõlastada, et saavutada selle teabe võrreldavus ja ühtsus, mida ettevõtjad peaksid liidus avaldama.
- (14) Vastavalt direktiivi 78/660/EMÜ artikli 51a punktis e nõutule peaks vannutatud audiitorite aruanne sisaldama ka arvamust majandusaasta aruande, sealhulgas majandusaasta aruandes sisalduva mittefinantsteabe, ja sama majandusaasta raamatupidamise aastaaruande vastavuse kohta.
- (15) Äriühingu haldus-, juht- ja järelevalveorganite liikmete pädevuse ja seisukohtade mitmekesisus lihtsustab hea arusaama omandamist äriühingu organisatsioonilisest korraldusest ja tegevusest. See võimaldab nende organite liikmetel teha konstruktiivset kriitikat juhtkonna otsuste kohta ning olla avatum uudsetele ideedele, vähendades liikmete sarnaste seisukohtade ja rühmamõtlemise tekkimist. Seega aitab see kaasa tulemuslikule järelevalvele juhtkonna üle ja äriühingu edukale üldjuhtimisele. Seepärast oleks oluline suurendada äriühingutes kehtestatud mitmekesisuspoliitika läbipaistvust. Sellega teavitataks turgu äriühingu üldjuhtimise tavadest ning seega avaldataks kaudselt survet äriühingutele, et neil oleks mitmekesisemad juhtorganid.
- (16) Kohustust avalikustada oma haldus-, juht- ja järelevalveorganite mitmekesisuspoliitika seoses selliste aspektidega nagu vanus, sugu, geograafiline mitmekesisus, hariduslik ja ametialane taust, tuleks kohaldada üksnes börsil noteeritud suurte äriühingute suhtes. Seepärast tuleks kõnealusest kohustusest vabastada väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, keda võib vabastada teatavatest raamatupidamisaruandluse kohustustest vastavalt direktiivi 78/660/EMÜ artiklile 27. Mitmekesisuspoliitika avalikustamine peaks olema ühingujuhtimise aruande osa, nagu on sätestatud direktiivi 78/660/EMÜ artiklis 46a. Äriühingud, kellel ei ole sellist mitmekesisuspoliitikat, ei peaks olema

kohustatud seda poliitikat kehtestama, kuid nad peaksid selgelt selgitama, miks nad seda ei tee.

- (17) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt suurendada äriühingute poolt kogu ELis avalikustava teabe asjakohasust, ühtsust ja võrreldavust, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetme toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (18) Käesolevas direktiivis järgitakse põhiõigusi ja peetakse kinni põhimõtetest, mida on tunnustatud eeskätt Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, sealhulgas ettevõtlusvabadus, eraelu austamine ja isikuandmete kaitse. Käesolevat direktiivi tuleb rakendada kooskõlas nimetatud õiguste ja põhimõtetega.
- (19) Seepärast tuleks direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ vastavalt muuta,
- ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 78/660/EMÜ muutmine

Direktiivi 78/660/EMÜ muudetakse järgmiselt.

- (1) Artiklit 46 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. (a) Majandusaasta aruanne sisaldab erapooletut ülevaadet äriühingu äritegevuse ja positsiooni arengust ja tulemustest koos kirjeldusega äriühingu ees seisvatest peamistest riskidest ja ebakindlatest asjaoludest.

Ülevaade on äritegevuse mastaapi ja keerukust arvestav äriühingu äritegevuse ja positsiooni arengut ja tulemusi käsitlev tasakaalustatud ja terviklik analüüs.

b) Äriühingute puhul, mille keskmine töötajate arv majandusaasta jooksul on rohkem kui 500 ning millel oma bilansipäeval on kas bilansimaht rohkem kui 20 miljonit eurot või puhaskäive rohkem kui 40 miljonit eurot, sisaldab ülevaade ka mittefinantsülevaadet, milles on esitatud teave vähemalt keskkonnaküsimuste, sotsiaalsete ja töötajatega seotud küsimuste, inimõiguste austamise ja korruptsioonivastase võitlusega seotud küsimuste kohta, sealhulgas järgmine teave:

i) nende põhimõtete kirjeldus, mida äriühing järgib seoses nende küsimustega;

ii) nende põhimõtete tulemused;

iii) nende küsimustega seotud riskid ja see, kuidas äriühing neid riske juhib.

Kui äriühingul ei ole põhimõtteid seoses neist ühe või enama valdkonnaga, peab ta esitama selgituse, miks ta seda ei tee.

Sellise teabe esitamisel võib äriühing tugineda riigisisestele, ELi tasandi või rahvusvahelistele raamistikele ning seda tehes, täpsustama millisele raamistikule ta on tuginenud.

(c) Äriühingu arengu, tulemuste või positsiooni mõistmiseks vajalikus ulatuses hõlmab analüüs konkreetse äriühingu seisukohast asjakohaseid nii rahalisi kui ka mitterahalisi peamisi tulemusnäitajaid.

(d) Majandusaasta aruandes esitatav analüüs sisaldab vajaduse korral viiteid ja lisaselgitusi raamatupidamise aastaaruandes esitatud summade kohta.”

(b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui äriühing koostab sama majandusaasta kohta ulatusliku aruande, mis tugineb riigisisestele, ELi tasandi või rahvusvahelistele raamistikele ning mis sisaldab lõike 1 punktis b sätestatud teavet, vabastatakse ta kohustusest esitada lõike 1 punktis b sätestatud mittefinantsülevaade, tingimusel et selline aruanne on osa majandusaasta aruandest.”

(c) lisatakse lõige 5:

„5. Äriühing, kes on tütarettevõtja, on vabastatud lõike 1 punktis b kehtestatud kohustusest juhul, kui äriühing ja selle tütarettevõtjad on konsolideeritud teise äriühingu finantsaruannetes ja majandusaasta aruandes ning kõnealune konsolideeritud majandusaasta aruanne on koostatud vastavalt direktiivi 83/349/EMÜ artikli 36 lõikele 1.”

(2) Artiklit 46a muudetakse järgmiselt:

(a) lõikele 1 lisatakse järgmine punkt g:

„g) äriühingu haldus-, juht- ja järelevalveorganite mitmekesisuspoliitika kirjeldus seoses selliste aspektidega nagu vanus, sugu, geograafiline mitmekesisus, hariduslik ja ametialane taust, selle mitmekesisuspoliitika eesmärgid, kuidas seda on rakendatud ning selle tulemused aruandeperioodil. Kui äriühingul selline poliitika puudub, sisaldab aruanne selget ja põhjendatud selgitust, miks see nii on. ”

(b) lisatakse lõige 4:

„4. Lõike 1 punkti g ei kohaldata äriühingute suhtes artikli 27 tähenduses. ”

(3) Artikkel 53a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 53a

Liikmesriigid ei tee käesoleva direktiivi artiklites 1a, 11, 27, artikli 43 lõike 1 punktides 7a ja 7b, artikli 46 lõikes 3 ning artiklites 47 ja 51 sätestatud vabastusi äriühingutele, kelle väärtpaberitega on lubatud kaubelda reguleeritud turul direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses.”

Artikkel 2

Direktiivi 83/349/EMÜ muutmine

Direktiivi 83/349/EMÜ muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 36 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Konsolideeritud majandusaasta aruanne sisaldab erapooletut ülevaadet äriühingu äritegevusest ja positsioonist ja konsolideeritud ettevõtete

positsioonist tervikuna ning ka kirjeldust äriühingu ees seisvatest peamistest riskidest ja ebakindlast asjaoludest.

Ülevaates analüüsitakse tasakaalustatult äriühingu äritegevust ja positsiooni ning konsolideeritud äriühingute positsiooni tervikuna, võttes arvesse äriühingu suurust ja keerukust.

Nende konsolideeritavate äriühingute emaettevõtjate puhul, mille keskmine töötajate arv majandusaasta jooksul koos on rohkem kui 500 ning mille bilansimaht bilansipäeval on kas rohkem kui 20 miljonit eurot või puhaskäive on rohkem kui 40 miljonit eurot, sisaldab ülevaade mittefinantsülevaadet, milles on esitatud teave vähemalt keskkonnaküsimuste, sotsiaalsete ja töötajatega seotud küsimuste, inimõiguste austamise ning korruptsioonivastaste võitlusega seotud küsimuste kohta, sealhulgas järgmine teave:

- i) nende põhimõtete kirjeldus, mida äriühing järgib seoses nende küsimustega;
- ii) nende põhimõtete tulemused;
- iii) nende küsimustega seotud riskid ja see, kuidas äriühing neid riske juhib.

Kui konsolideeritud ettevõtjad tervikuna ei oma põhimõtteid seoses neist ühe või enama küsimusega, peab äriühing esitama selgituse, miks ta seda ei tee.

Sellise teabe esitamisel võib konsolideeritud majandusaasta aruanne põhineda riigisisestel, ELi tasandi või rahvusvahelistel raamistikel ning seda tehes, täpsustama millisele raamistikule ta on tuginenud.

Sellise arengu, tulemuste või positsiooni mõistmiseks vajalikus ulatuses hõlmab analüüs asjaomase äriühingu seisukohast asjakohaseid nii rahalisi kui ka mitterahalisi peamisi tulemusnäitajaid.

Konsolideeritud majandusaasta aruandes esitatav analüüs sisaldab vajaduse korral viiteid ja lisaselgitusi raamatupidamise konsolideeritud aastaaruandes esitatud summade kohta.”

(b) lisatakse lõiked 4 ja 5:

„4. Kui emaettevõtja koostab sama majandusaasta kohta ulatusliku aruande, mis käsitleb kogu konsolideeritud äriühingute kontserni ja mis tugineb riigisisestele, ELi tasandi või rahvusvahelistele raamistikele ning sisaldab lõike 1 kolmandas lõigus sätestatud teavet, vabastatakse emaettevõtja kohustusest koostada lõike 1 kolmandas lõigus sätestatud mittefinantsülevaade, tingimusel et selline ulatuslik aruanne on konsolideeritud majandusaasta aruande osa.

5. Emaettevõtja, kes on ka tütarettevõtja, on vabastatud lõike 1 kolmandas lõigus sätestatud kohustusest juhul, kui vabastatud äriühing ja selle tütarettevõtjad on konsolideeritud teise äriühingu finantsaruannetes ja majandusaasta aruandes ning kõnealune konsolideeritud majandusaasta aruanne on koostatud vastavalt lõike 1 kolmandale lõigule.”

Artikkel 3

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [...] ¹⁵. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid võivad sätestada, et esimeses lõigus osutatud sätteid kohaldatakse esmalt liikmesriigi õigusega reguleeritud nende äriühingute 1. jaanuaril 201_ ¹⁶ algava majandusaasta suhtes, kelle vabalt võõrandatavate väärtpaberitega on lubatud kaubelda mis tahes liikmesriigi reguleeritud turul Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ (finantsinstrumentide turgude kohta) artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses, ning kõigi muude artiklitega 1 ja 2 hõlmatud äriühingute puhul 1. jaanuaril 201_ ¹⁷ algava majandusaasta suhtes.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 4

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnenadal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourgis,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

¹⁵ Kaks aastat pärast jõustumist.

¹⁶ Esimene aasta pärast ülevõtmise tähtpäeva.

¹⁷ Teine aasta pärast ülevõtmise tähtpäeva.